

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.II.37.020/2015/6.szám

A Kúria a N Ügyvédi Iroda (ügyintéző:) által képviselt felperesnek a Csongrád Megyei Kormányhivatal mint a Csongrád Megyei Kormányhivatal Földhivatala jogutóda alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. október 7. napján kelt 7.K.27.687/2013/9. számú jogerős ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.K.27.687/2013/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felperes mezőgazdasági vállalkozást folytató társaság, amelyet 2009. április 27-én meghozott végzéssel jegyezték be a cégnyilvántartásba. A felperes 2009-ben 2009. szeptember 1. napjától 2019. december 20. napjáig terjedő időtartamra szóló haszonbérleti szerződéseket kötött, kikötve, hogy a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Tft.) alapján előhaszonbérleti jog illeti meg.

A felperes 2009. december 21-én a földhasználat bejegyzése iránt kérelmet terjesztett elő a Szentesi Körzeti Földhivatalnál (a továbbiakban: elsőfokú hatóság), amely a földhasználati jogot a földhasználati nyilvántartásba bejegyezte a 701361/1/2009. számú határozattal.

A felperes még 2009. március 8-án támogatási kérelmet nyújtott be az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételeire a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz, amely a kérelmet

jóváhagyta.

A felperesnek a földhasználati nyilvántartásba történő bejegyzésekkel kapcsolatos eljárását kifogásoló panaszával összefüggésben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 115. § (1) bekezdés b) pontja alapján az alperes felügyeleti eljárást indított a felperes földhasználati lapján nyilvántartott bejegyzések jogszerűségének vizsgálatára.

A felügyeleti eljárás eredményeként az alperes a 70.014-12/2011. számú végzésével az elsőfokú hatóság földhasználatot bejegyző 701361/1/2009. számú határozatát megsemmisítette és az elsőfokú földhivatalt új eljárás lefolytatására utasította, egyben elrendelte a felperes földhasználati lapjára bejegyzett földhasználatok törlését. A felügyeleti intézkedés megtételére azért került sor, mert az alperes álláspontja szerint a bejegyzések teljesítésére jogszabálysértő módon került sor. A végzés ellen – bár azt a Ket. kizárta – a felperes jogorvoslati kérelmeket terjesztett elő, amelynek folytán eljárót Szegedi Törvényszék egyesített nemperes eljárásban a felperes jogorvoslati kérelmét elutasította. A felperesnek e végzéssel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmét a Kúria a Kfv.II.37.244/2012/2. számú végzésével hivatalból elutasította.

A többször megismételt eljárásban az elsőfokú hatóság 2012. július 30-án hozott 700.009-15/2012. számú határozatával a felperes földhasználat nyilvántartásba vétele iránti kérelmét elutasította. A felperes fellebbezésére eljárót alperes a 2012. szeptember 19-én kelt 700043-2/2012. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Kiemelte, hogy az elsőfokú hatóság a megismételt új eljárásban az új eljárásra utasító végzésben foglaltaknak megfelelően a felperest hiánypótlásra hívta fel, de a felperes a hiányokat pótolni nem tudta, a 6/2002.(II.18.) Korm. rendelet 5.§-a és a 356/2007.(XII.23.) Korm. rendelet 6. és 8.§ szerint megkívánt mellékleteket nem csatolta, ezért a kérelmet a 356/2007.(XII.23.) Korm. rendelet 9.§ (2) bekezdése alapján el kellett utasítani.

A felperes az alperesi határozat felülvizsgálata iránt keresetet nyújtott be, amelyben arra hivatkozott, hogy a földhasználatának földhasználati nyilvántartásba történő bejegyzése felügyeleti jogkörben nem volt törölhető a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogaira tekintettel.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét ítéletével elutasította. Rámutatott, hogy a felügyeleti intézkedés keretében hozott határozat jogszerűsége az ügy érdemében hozott határozat felülvizsgálata során vizsgálható, mert önállóan, külön jogorvoslattal nem támadható. Vizsgálta, hogy a felügyeleti intézkedésnek a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jog akadályozása

volt-e, az erre történő felperesi hivatkozás mennyiben megalapozott. Megállapította a bíróság, hogy a földhasználati bejegyzés deklaratív aktus, az jogot nem keletkeztetett. A földhasználatot a haszonbérleti szerződés keletkezteti, és nem a nyilvántartásba vétel, ezért a földhasználat nyilvántartásba vételével a felperes jóhiszeműen nem szerzett jogot. A felperesnek a földhasználati jog bejegyzéséből fakadóan a jogszerzése és joggyakorlása nem állapítható meg azon az alapon sem, hogy egy másik eljárásban mezőgazdasági támogatásra vonatkozóan jogot szerzett. A jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokra közvetett módon nem lehet következtetést levonni. Miután a felperes földhasználati nyilvántartásba vételre jogot nem szerzett, és nem gyakorolt, földhasználati jogot jogszerűen nem szerzett, így a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jog sérelme nem valósult meg, a Ket. 115. § (4) bekezdés c) pontjában foglalt tilalom nem állt fenn. Hangsúlyozta, hogy a felperesnek a haszonbérletre vonatkozó szerződéses nyilatkozata jóhiszeműsége is megkérdőjelezhető, mert megalakulásától számított egy év nem telt el. A felperes a kifüggesztési eljárásra vonatkozó kötelezettségének sem tett eleget.

A felügyeleti jogkörben hozott végzésben az alperes azt állapította meg, hogy a haszonbérleti szerződések az előhaszonbérletre vonatkozó jogszabályok megsértésével jöttek létre. A földhasználati jog megszerzéséhez szükséges okiratokat, mellékleteket a felperes a megismételt eljárásban sem tudta csatolni, mely tény a perben nem vitatott, ezért a földhasználati jog bejegyzésére nem kerülhetett sor.

A felperes a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben annak hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen a kereseti kérelemnek helyt adó határozat hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ket. 1. § (4) bekezdését, 6.§ (2) bekezdését, 115. § (4) bekezdés c) pontját, továbbá a Pp. 339. §-át és 206.§ (1) bekezdését.

Állította, hogy a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok szerzése nem volt közvetett, e jogok szempontjából a földhasználati jog bejegyzésével szerzett jogának volt jelentősége, ezért a jogerős ítéletnek a nyilvántartás deklaratív jellegére történő hivatkozásai, a földhasználati jog bejegyzéséhez szükséges iratokról való felperesi tudomásra vonatkozó ítéleti megállapítások, illetve a felügyeleti jogkörben hozott végzést követő események nem relevánsak. A felperes a mezőgazdasági támogatás igénybevételeire jogot szerzett, e jog megszerzése pedig földhasználati jog bejegyzésének tényéhez kapcsolódott. Az alperesnek ezért azt kellett volna vizsgálnia, hogy a bejegyzett földhasználattal szerzett jog támogatási ügyben való gyakorlásával a felperes jóhiszeműsége vélelmezett-e. Az alperes ennek vizsgálatát elmulasztotta, a felperes rosszhiszeműségét nem

bizonyította, ezt a mulasztást a bíróság sem orvosolhatta. A bíróságnak ezért a határozatot hatályon kívül kellett volna helyeznie. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a felügyeleti döntés következtében a jogerősen bejegyzett földhasználati jogra alapítottan igénybe vett támogatásokat elveszíti, azokat újból nem igényelheti, illetve a támogatásokat vissza kell fizetnie, mely a gazdálkodását veszélyezteti, jogsérelem éri.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

Kifejtette, hogy a felperes jóhiszeműségre történő hivatkozása alaptalan, ugyanis a haszonbérleti szerződésekben rögzítésre került az, hogy a haszonbérlet előhaszonbérleti jogosultság illeti meg, a felperes tehát tudta azt, hogy mely esetekben illeti meg előhaszonbérleti jogosultság, ezentúl a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket is ismerte. Ismernie kellett azt is, hogy az állattartó telep esetén a telep működését milyen okirattal kell igazolni, illetőleg azt, hogy az állattartó telep üzemeltetőjét milyen esetben illeti meg az előhaszonbérleti jog. Felperes jóhiszeműségét megkérdőjelezi az is, hogy a haszonbérlet kezdő időpontját több szerződés esetében a szerződés kelténél korábbi időpontban határozták meg annak érdekében, hogy megfeleljenek a támogatási rendeletben foglalt feltételeknek. A Ket. 115. § (4) bekezdés c) pontjában foglalt tilalom a megsemmisített döntésen alapuló jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogra vonatkozik, és nem egy másik eljárásban szerzett és gyakorolt jogra, még abban az esetben sem, ha a felperes a földhasználati nyilvántartásba vételre alapozva vette igénybe a támogatásokat. Ennek következtében a felügyeleti eljárás keretében nem érvényesült a Ket. 115. § (4) bekezdés c) pontjában foglalt korlát.

Az alperes személyében a felülvizsgálati eljárás során jogszabályon alapuló jogutódlás következett be, amelyet a Kúria a Kfv.4. számú végzésével megállapított.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272.§ (2) bekezdése és a 275.§ (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

Az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a felügyeleti jogkörben hozott döntés nem sértett jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokat. A bírói gyakorlat számos esetben rámutatott, hogy csak jogszerűen szerzett jogra alapítható jóhiszemű jogszerzés és joggyakorlás. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra is, hogy deklaratív hatályú nyilvántartásba történő bejegyzéssel nem szerezhető jog, azaz a földhasználati jog bejegyzése nem keletkeztet jogot, a felperes földhasználati joga a haszonbérleti

szerződésen alapult.

Amennyiben a felperes a bejegyző határozattal szerzett volna jogot, abban az esetben a jogsértő határozattal szerzett jog esetében is vizsgálni kell, hogy a felperes által állított, szerzett és gyakorolt jog esetében a jog megszerzése és gyakorlása jóhiszeműen történt-e.

A hatóság által rögzített körülmények, a haszonbérleti szerződésekben az előhaszonbérleti jog megszerzésének jogsértő kikötése, az előhaszonbérleti jog a Tft. 21.§ (1), (3)-(4) bekezdéseiben foglalt feltételek hiányában történő szerzésének kizártsága, a haszonbérleti szerződések hiányosságai, az előírások szerinti mellékletek hiánya, illetőleg a hatóság által feltárt bizonyítékok ellentmondanak annak, hogy a felperes jóhiszeműen szerzett, gyakorolt jogokat. A felperesnek mint haszonbérletinek teljes mértékben tisztában kellett lennie - és tisztában is volt - azzal, hogy az állattartó telep működésének igazolására milyen okiratokat kell becsatolnia, a földhasználati jog bejegyzéséhez milyen feltételek teljesítését, teljesülését kell igazolnia. A felperes ezekkel a feltételekkel - nem vitatottan - nem rendelkezett. Mivel a földhasználati jog bejegyzésének a jogszabályi feltételei nem álltak fenn, a felperes jogszerűen jogot nem szerezhette, jóhiszeműsége pedig nem volt bizonyított, melynek bizonyítása a perben a Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján a felperest terhelte. A felperes a perben nem is vitatta a felügyeleti intézkedésre okot adó jogsértéseket, jóhiszeműségét nem bizonyította. A felperes álláspontja ezért téves abban is, hogy a rosszhiszeműséget - azaz a jóhiszeműség hiányát - az alperes nem bizonyította, ezért a bíróságnak a határozatot hatályon kívül kellett volna helyeznie.

Helytálló volt az elsőfokú bíróság következtetése abban is, hogy a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokra közvetett módon nem lehet levonni következtetést. Önmagában abból a körülményből, hogy a felperes egy másik eljárásban mezőgazdasági támogatás igénylésére szerzett jogot, nem lehet olyan megállapításra jutni, hogy a földhasználati jog bejegyzésére irányuló eljárásban jóhiszemű jogszerzés történt.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet - amely a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg -, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése szerint a sikertelen felülvizsgálati kérelemmel élő felperest kötelezte a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39.§ (3) bekezdés d) pontja és 50.§ (1) bekezdése alapján meghatározott mértékű felülvizsgálati illeték megfizetésére.

Az alperest szervezeti képviselő képviselte, részéről a felülvizsgálati eljárás során felszámítható költség nem merült fel, ezért a Pp. 78.§ (2) bekezdése folytán a költségviselésről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2015. szeptember 30.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella sk. előadó bíró, Dr. Cseicsner Éva sk. bíró

A kiadmány hitelével: